

2015-05-07

KVALITETSKRITERIER

för verksamhetsförlagd utbildning inom sjuksköterske- och specialistsjuksköterske- programmen

**Uppsala kommun och Uppsala universitet
2015 – 2017**

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida
Inledning	3
Studentcentrerat lärande	3
Organisation och ansvar för verksamhetsförlagd utbildning.....	4
Utbildningsställe	4
Verksamhetschef/Enhetschef.....	4
Handledare.....	4
Huvudhandledare.....	5
Klinisk adjunkt.....	5
Klinisk lektor.....	6
Tillägg för specialistsjuksköterskeprogrammet.....	7
Ansvarsfördelning mellan Uppsala universitet och Uppsala kommun.....	8
Referenser.....	8

INLEDNING

Dessa kvalitetskriterier är ett komplement till ”Avtal om verksamhetsförlagd utbildning gällande vårdområdet 2015 – 2017” upprättat mellan Uppsala universitet och Uppsala kommun och ska utvärderas inför nästa avtalsperiod. Parterna ska verka för att de kvalitetskriterier som anges i detta PM uppfylls inom avtalsperioden.

Verksamhetsförlagd utbildning ska motsvara Högskoleförordningens (SFS 1993:100) krav på högskolemässighet och hög kvalitet samt uppfylla verksamhetens krav på anställningsbarhet. Verksamhetsförlagd utbildning ska bygga på en teoretisk grund förankrad i vetenskap och beprövad erfarenhet. Den teoretiska grunden ger begrepp, metoder och modeller som förklarar, ger kunskap och förståelse för vad som är specifikt för respektive profession. Under verksamhetsförlagd utbildning ska denna kunskap integreras och tillämpas som ett led i utvecklingen av professionell kompetens. För att denna kompetens ska uppnås krävs inläringssituationer utifrån ett studentcentrerat lärande som möjliggör träning av kliniska färdigheter och reflektion enligt aktuell teoretisk kunskapsbas/evidens. Tvärprofessionell samverkan i utbildningssituationerna ska aktivt eftersträvas. En väl fungerande samverkan och kontinuerlig dialog mellan Uppsala kommun och Uppsala universitet samt ett gemensamt ansvarstagande är förutsättningen för att verksamhetsförlagd utbildning ska hålla hög kvalitet och leda till utveckling av vården. De kvalitetskriterier som återges i detta dokument är ett uttryck för sådan samverkan och dialog.

Förutsättningar för ett STUDENTCENTRERAT LÄRANDE under verksamhetsförlagd utbildning är att studenterna:

- ges tillfälle att träna färdigheter samt möta, bedöma, hantera och utvärdera situationer som representerar relevanta områden inom professionen
- ges möjlighet att eftersöka svar och alternativ till lösningar i olika utbildningssituationer
- ges möjlighet till daglig återkoppling och reflektion
- ges möjlighet till självbedömning och uttrycka vad och hur de lär sig
- ges möjlighet att samverka med medstudenter på utbildningsstället genom s.k. peer learning-pedagogik

ORGANISATION OCH ANSVAR FÖR VERKSAMHETSFÖRLAGD UTBILDNING

Med verksamhetsförlagd utbildning avses att studenten under handledning inhämtar kunskap och förståelse, tränar kliniska färdigheter och tillägnar sig värderingsförmåga och förhållningssätt utifrån respektive utbildnings mål och bedöms utifrån dessa. Verksamhetsförlagd utbildning genomförs inom kommunens hälso- och sjukvård på särskilt boende och inom hemsjukvård.

Utbildningsställe är den enhet vid vilken student fullgör verksamhetsförlagd utbildning i en omfattning som kan anges i timmar, dagar eller veckor. Utbildningsstället skall tillhandahålla handledare med en kompetens som beskrivs i kvalitetskriterierna.

Verksamhetschef/enhetschef har övergripande ansvar för organisation och planering av handledning på utbildningsstället och ansvarar för att handledare har den kompetens som anges i kvalitetskriterierna. Verksamhetschef/enhetschef ska vara övergripande insatt i aktuella kursmål och studiehandledningar och ska delta i informationstillfällen rörande verksamhetsförlagd utbildning som riktar sig till chefer.

Handledare är den sjuksköterska som är anställd vid aktuellt utbildningsställe och har adekvat kompetens för uppdraget. Handledande sjuksköterska ska lägst ha kandidatexamen¹ och ha minst ett års yrkeserfarenhet samt ska ha arbetat minst sex månader inom aktuell verksamhet. Handledaren ska ha genomgått tre-dagars handledarutbildning som anordnas av Uppsala kommun alternativt ha tillägnat sig motsvarande kompetens på annat sätt.

I funktionen ingår att:

- i samverkan med verksamhetschef/enhetschef ansvara för att en studentansvarig sjuksköterska finns på enheten
- delta i nätverksträffar och övriga informationstillfällen gällande den verksamhetsförlagda utbildningen
- vara väl förtrogen med innehållet i aktuella kursmål, studiehandledning och innebörden av studentens egna formulerade lärandemål
- vara förtrogen med handledarskap genom studentcentrerat lärande samt handlednings- och bedömningsprocesser

¹ Undantag kan i särskilda fall beviljas för sjuksköterskor med äldre examina.

- ansvara för att studenten får ett välkomstbrev i god tid innan den verksamhetsförlagda utbildningen
- ansvara för introduktionssamtal med studenten
- planera, undervisa och stödja studenten att uppnå kursens mål
- genomföra dagliga reflektionssamtal
- i samverkan med huvudhandledare vara bedömande sjuksköterska vid nationella kliniska slutexaminationer (NKSE)

Huvudhandledare är sjuksköterska anställd vid Äldreförvaltningen Uppsala kommun.

Huvudhandledare ska ha minst tre års yrkeserfarenhet inom äldreomsorg eller annan relevant verksamhet samt utbildning i handledningsmetodik lägst omfattande 7,5 hp. Huvudhandledare ska ha adekvat specialistsjuksköterskeutbildning och magister- eller masterexamen².

I funktionen ingår att:

- vara förtrogen med utbildningsprogrammets aktuella utbildningsplaner, kursplaner och studiehandledningar samt handlednings- och bedömningsprocesser
- planera för VFU platser i samråd med praktiksamordnaren
- ansvara för och sammankalla till nätverksträffar för handledare
- planera för och medverka i den verksamhetsförlagda utbildningen
- stödja handledaren i dennes funktion
- i samverkan med handledaren stödja studenten att via individuellt utformade lärandemål påverka sin verksamhetsförlagda utbildning och att nå kursmålen
- ansvara för och genomföra reflektionssamtal i grupp med studenter
- i samverkan med handledare ge underlag för examination av studenter
- vara bedömningsansvarig sjuksköterska vid nationella kliniska slutexaminationer (NKSE)
- i samverkan med universitetslektor och universitetsadjunkt verka för interprofessionellt lärande och utveckling av verksamhetsförlagd utbildning

Universitetsadjunkt med klinisk inriktning inom kommunens hälso- och sjukvård är

sjuksköterska, anställd av universitetet där tjänstgöringen till viss del är förlagd till kommunen.

Universitetsadjunkt med klinisk inriktning ska ha adekvat specialistsjuksköterskeutbildning,

² Äldreförvaltningen erbjuder specialistsjuksköterskeutbildning på betald arbetstid för den som vid anställningen inte har magister/masterexamen

lägst magister- eller masterexamen samt tre års yrkeserfarenhet från relevant verksamhet. Universitetsadjunkt ska ha genomgått högskolepedagogisk utbildning eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper och ha visat pedagogisk skicklighet.

I den kliniska tjänsten ingår att:

- delta i utveckling av studiehandledningar gällande verksamhetsförlagd utbildning
- ansvara för planering och samordning av undervisning under den verksamhetsförlagd utbildning, där teoretisk och klinisk utbildning integreras och samplaneras. Medverka för att tillämplig evidens integreras i verksamhetsförlagd utbildning
- tillsammans med kursledare ansvara för samordning av information till berörda i verksamhetsförlagd utbildning
- medverka i pedagogisk utveckling av verksamhetsförlagd utbildning
- delta i nätverksträffar för handledare
- pedagogiskt stödja huvudhandledare och handledare, ansvara för att utbilda, informera och ge pedagogiska verktyg så att handledningen genomförs utifrån studentcentrerat lärande
- i samverkan med handledare och huvudhandledare stödja att studentens lärande sker utifrån studentens individuella behov, att studenten ges möjlighet att nå de mål som finns i utbildnings- och kursplaner samt studiehandledningar
- genomföra examinationer av studenter som genomför verksamhetsförlagd utbildning i kommunen
- ansvara för planering av nationella kliniska slutexaminationer (NKSE) i kommunen
- i samverkan med klinisk lektor och huvudhandledare verka för interprofessionellt lärande i och utveckling av verksamhetsförlagd utbildning

Universitetslektor med klinisk inriktning inom kommunens hälso- och sjukvård är

sjuusköterska anställd av universitetet där tjänstgöringen till viss del är förlagd till kommunen. Universitetslektor ska ha yrkeserfarenhet inom relevant ämnesområde, ha doktorsexamen inom ämnesområde relevant för verksamheten samt genomgått högskolepedagogisk utbildning eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper och visat pedagogisk skicklighet.

I den kliniska delen ingår att:

- ansvara för utbildningens nivå, progression och innehåll i den verksamhetsförlagda utbildningen

- ansvara för att evidensbaserad kunskap integreras i verksamhetsförlagd utbildning
- initiera och handleda studenter i examensarbeten på olika nivåer
- ansvara för utveckling, planering, genomförande och utvärdering av interprofessionellt lärande under verksamhetsförlagd utbildning
- ansvara för utvärdering av verksamhetsförlagd utbildning i kommunen
- medverka till användning av metodiskt arbetssätt och fortbildning inom ämnesområdet i klinisk verksamhet

Tillägg för specialistsjuksköterskeprogrammet

Handledare för student på avancerad nivå så som i specialistsjuksköterskeprogrammet ska vara sjuksköterska med adekvat specialistsjuksköterskeexamen, lägst magisterexamen³ samt minst ett år yrkeserfarenhet i aktuell verksamhet

Huvudhandledare är sjuksköterska anställd vid Äldreförvaltningen Uppsala kommun. Huvudhandledare ska ha minst tre års yrkeserfarenhet inom äldrevård eller annan relevant verksamhet samt utbildning i handledningsmetodik lägst omfattande 7,5 hp. Huvudhandledare ska ha adekvat specialistsjuksköterskeutbildning och magister- eller masterexamen.

ANSVARSFÖRDELNING MELLAN UPPDRAGSGIVARE (UPPSALA UNIVERSITET) OCH UPPDRAGSTAGARE (UPPSALA KOMMUN)

Uppdragsgivaren (Uppsala universitet) ska ansvara för att

- det finns lärare anställda av universitetet som medverkar i studenternas lärprocesser under den verksamhetsförlagda utbildningen och som utgör pedagogiskt stöd för huvudhandledare och handledare, särskilt i genomförandet av det studentcentrerade lärandet
- i samverkan och dialog med uppdragstagaren planera för att varje utbildningsställe svarar mot de mål för den verksamhetsförlagda utbildningen som finns i utbildningsplan och kursplan

³ Undantag kan i särskilda fall beviljas.

- förläggningen av den verksamhetsförlagda utbildningen får en så jämn fördelning över terminen och veckans dagar som möjligt samt vid behov kan spridas över dygnet där så är lämpligt
- medverka i utveckling av handledarkompetens genom att anordna handledarutbildning som ska planeras i samråd med uppdragstagaren
- i samverkan med ansvarig person hos uppdragstagaren årligen ge information till berörda chefer exempelvis verksamhets- och enhetschef/motsvarande om aktuella utbildningar och mål för verksamhetsförlagd utbildning
- information kontinuerligt ges till utbildningsställen om aktuella utbildningsplaner
- utbildningsplaner, kursplaner och studiehandledningar samt övriga relevanta dokument finns lätt tillgängliga, på intranät eller i annan form
- studenter ger handledare adekvat information om egna formulerade mål med verksamhetsförlagd utbildning
- lärare håller sig informerade om utbildningsställets verksamhet
- en bedömning görs av studentens teoretiska och kliniska kunskaper för att kunna tillgodogöra sig det innehåll som utbildningsstället erbjuder
- informera huvudhandledare och handledare om bedömningsrutiner och om bedömningskriterier för studentens verksamhetsförlagda utbildning
- i samverkan med uppdragstagaren kontinuerligt följa upp och utvärdera den verksamhetsförlagda utbildningen
- göra utbildningsstället delaktigt i förändringsarbetet som exempelvis utveckling av utbildningsplaner, kursplaner och studiehandledning

Uppdragstagaren (Uppsala kommun) ska ansvara för att

- tillhandahålla avtalade utbildningsplatser som svarar mot de mål som finns i kursplanerna
- berörda chefer hålls informerade om aktuella utbildningsprogramms pedagogik, innehåll och upplägg
- handledare finns att tillgå för studenterna enligt gällande avtal och kvalitetskriterier
- handledningen genomförs utifrån studentcentrerat lärande (se sid.3)
- möjlighet och förutsättningar ges för handledarutbildning samt kompetensutveckling enligt kvalitetskriterierna
- introduktionsprogram finns för studenten
- studenten har en god studie- och arbetsmiljö

- tillgodose behovet av lokaler, tillhandahålla omklädningsrum och värdeskåp för studenten
- kontinuerligt följa upp och utvärdera den verksamhetsförlagda utbildningen
- studenternas utvärdering av den verksamhetsförlagda utbildningen tillvaratas i verksamheten

REFERENSER

SFS 1992:1434 Högskolelagen

SFS 1993:100 Högskoleförordningen

DS 1992:34 EES-avtalet